

Epinfo

Halálos kimenetelű diftéria megbetegedés Belgiumban, 2016 március	141
Tájékoztatás szakmai munkaértekezletről	143
Fertőző betegségek adatai	144

Epidemiológiai Információs Hetilap

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

HALÁLOS KIMENETELŰ DIFTÉRIA MEGBETEGEDÉS BELGIUMBAN, 2016 MÁRCIUS

2016. március 17-én a belga járványügyi felügyelet az Európai Unió Korai Figyelmeztető és Gyorsreagálási Rendszere (EWRS) útján egy **toxikus légúti diftéria megbetegedést** jelentett, ugyanis március 15-én Antwerpenben laboratóriumi megerősítést nyert a toxikus diftéria klinikai diagnózisa. A beteg egy **hároméves, a diftéria ellen oltatlan gyermek, aki Belgiumban született, de szülei csecsen származásúak.**

A diftéria **megbetegedés március 6-án kezdődött.** Március 10-én a beteget a területileg illetékes kórházból az Antwerpeni Egyetemi Kórházba szállították és **súlyos tonsillitis** diagnózissal egy speciális intenzív-terápiás egységben helyezték el. Differenciál-diagnosztikus szempontból felmerült a diftéria is, és még aznap lépéseket tettek a diphtheria-antitoxin beszerzésére. Mivel Belgiumban nem volt készletben a készítmény, a keresést kiterjesztették, de nem sürgették, mivel a gyermek klinikai állapota javult. Ekkor még nem volt hivatalos mikrobiológiai diagnózis. Március 11-én a gyermeket áthelyezték egy **elkülönítőbe.** Később a gyermeknél **AV-block és myocarditis** alakult ki, ezért **külső pacemakert** alkalmaztak.

Március 15-én Belgium Nemzeti Diphtheria Referencia-laboratóriuma megerősítette, hogy a megbetegedést **toxintermelő C.diphtheriae** törzs okozta, amely tényt később az Egészségügyi Világszervezet Egyesült Királyságban található Diphtheria Együttműködési Központja is megerősítette. Mivel Belgiumban nem volt hozzáférhető diftéria antitoxin, ezért a Belga Közegészségügyi Intézet március 16-án segítséget kért

az Európai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központtól (ECDC), amely felvette a kapcsolatot a Holland Közegészségügyi Intézettel (RIVM). **Hollandia még aznap biztosította a diftéria antitoxint** a belgiumi hároméves gyermek részére, aki ennek ellenére **március 17-én meghalt**.

A diftéria diagnózisának megerősítését követően a belga regionális járványügyi hatóság a jogszabályokban előírtak szerint **megelőző és felügyeleti járványügyi intézkedéseket** léptetett életbe. A gyermek családtagjai számára **antibiotikus profilaxist** rendeltek el, de előtte torokváladékot vettek a **szűrővizsgálatok** elvégzése céljából. A gyermeket ellátó orvosok, ápolók, és a beteg gyermekkel érintkező személyzet egyéb tagjai körében, akik a beteg első ellátását nyújtó területileg illetékes kórházban kezelték a beteget, és cseppfertőzés révén expozíciónak voltak kitéve, szintén szűrővizsgálatokat indítottak, és őket is antibiotikus profilaxisban részesítették.

Az óvoda orvosa ellenőrizte azon gyermekek oltási státuszát, akik a beteggel azonos csoportba és a szomszédos szobákban lévő két másik csoportba jártak, és azoknak, akiknek ez szükséges volt, diftéria elleni oltást ajánlottak fel. Csak **egy gyermeket kellett újraoltásban részesíteni**. Március 16-án a beteg által látogatott óvodába járó kisgyermekek szüleit részletes **írásos tájékoztatóban** informálták a történekről és a teendőkről. Az óvoda dolgozóit és a szülőket **személyesen is** tájékoztatták.

A megbetegedett gyermek szüleitől és három testvérétől vett torokváladék mikrobiológiai vizsgálata negatív eredménnyel zárult. Az előzetes tájékoztatás alapján a gyermeket ellátó egészségügyi dolgozók (15 fő) és az óvodások (26 fő) **szűrővizsgálata is negatív** volt.

Belgium északi felén, **Flandriában** a diftéria elleni védőoltást a 8, 12, illetve 16 hetes korú csecsemőknek ajánlják fel, majd a gyermekek később, 15 hónapos, 6 éves és 14 éves korukban emlékeztető oltást is kapnak. Egy 2012-ben elvégzett vizsgálat alapján Flandriában a diftéria elleni oltottsági arányt a harmadik oltást követően 98,7%-ra, a negyedik oltás után 93,0%-ra becsülték. **A 2012-2015. közötti átoltottsági felmérések súlyozott átlaga** alapján Belgiumban ezt az értéket a **DTP-vel való harmadik oltás után 98,8%-ra, a negyedik oltás után 92,7%-ra becsülték**.

Forrás: Rapid risk assessment: A fatal case of diphtheria in Belgium

<http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/RRA-Diphtheria-Belgium.pdf>

Kapcsolódó információk: Halálos kimenetelű diftéria megbetegedés Spanyolországban. Epinfo 2015; 26: 291-295.

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI MUNKAÉRTEKEZLETRŐL

Az Országos Epidemiológiai Központ

Dezinszekciós, deratizációs, dezinfekciós és kórházhigiénés munkaértekezlete a szakterületen dolgozó munkatársak részére

Időpont: 2016. április 20. (szerda) 10.00 óra

Helye: Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat „Fodor József” terem
1097 Budapest, Nagyvárad tér 2.

Üléselnök: Dr. Melles Márta, főigazgató főorvos, Országos Epidemiológiai Központ

PROGRAM

10.00-10.30 **A kormányhivatalok fertőtlenítéssel, valamint a sterilizálás ellenőrzésével kapcsolatos 2015. évi tevékenységének összefoglalása**

Dr. Székely-Andorkó József biológus, OEK Dezinfekciós osztály

10.30-11.00 **Az egészségügyi szolgáltatóknál a többször használatos orvosi eszközök tisztítási-fertőtlenítési rendszerének országos felmérése – 2015. évi kiemelt munkatervi feladat**

Dr. Milassin Márta osztályvezető, OEK Dezinfekciós osztály

11.00-11.30 **Az egészségügyi kártevők elleni védekezés 2015. évi értékelése**

Dr. Szlobodnyik Judit osztályvezető, OEK Dezinszekciós és deratizációs osztály

11.30-12.00 **A 2016. évi szúnyog-surveillance aktuális kérdései**

Sztikler János biológus, OEK Dezinszekciós és deratizációs osztály

12.00-12.30 Szünet

12.30-12.50 **Az új Legionella-szabályozás kórházhigiénés vonatkozásai**

Dr. Vargha Márta osztályvezető főorvos, OKI Vízhigiénés osztály

12.50-14.30 **A 2015. évi NNSR előzetes eredményeinek rövid bemutatása**

OEK Kórházi járványügyi osztály munkatársai

- Nosocomiális járványok
- Clostridium difficile okozta fertőzések surveillance-a
- Multirezisztens kórokozók okozta fertőzések surveillance-a
- Nosocomiális véráramfertőzések surveillance-a
- Intenzív osztályos fertőzések surveillance-a
- Műtéti sebfertőzések surveillance-a

14.30-15.00 Aktualitások

HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2016. március 21-27.** közötti időszakban csaknem valamennyi fontosabb bejelentett fertőző betegségből lényegesen több eset került a nyilvántartásba, mint az előző, három munkanapból álló héten.

A héten egy **botulizmus** megbetegedésről érkezett jelentés: a beteg március 14-én házilig készült kolbászt fogyasztott, majd néhány óra múlva hányt, torokfájása kezdődött, és nyelési nehézségei alakultak ki. Március 17-én kórházba szállították, de nem szorult intenzív-terápiás ellátásra. Az Országos Epidemiológiai Központban elvégzett mikrobiológiai vizsgálat igazolta a botulizmus gyanúját.

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** közül a **campylobacteriosis** megbetegedések száma másfélszerese volt az előző év azonos hetében jelentettek és közel dupláját érte el a 2010-2014. évek azonos időszakára számított középértéknek. A megbetegedések közel harmada Budapesten és Csongrád megyében került a nyilvántartásba. A **salmonellosisok** száma nem tért el lényegesen az előző év 12. hetében észlelttől, ugyanakkor az ötéves medián értékét 60%-kal meghaladta. A megbetegedések közel felét Budapesten, Komárom-Esztergom és Baranya megyében regisztrálták.

A héten nyilvántartásba került **rotavírus-gastroenteritis** megbetegedések száma a felét sem érte el az előző év azonos hetében regisztráltak. Az esetek ötödét Borsod-Abaúj-Zemplén megyében diagnosztizálták.

A 12. héten **négy új közösségi gastroenteritis-járványt** jelentettek, közülük egy volt tömeges méretű. Két óvodában észlelt nyolc illetve 12 gyermek megbetegedésének kóroki háttere még nem ismert.

Baranya megyében, egy krónikus, sok esetben inkontinens betegeket ellátó otthonban **67 fő** (58 gondozott, 9 dolgozó) betegedett meg gastroenteritis tüneteivel. A megbetegedések jellemzően hányingerrel, hányással, vizes hasmenéssel jártak. Kórházi ellátás két esetben vált szükségessé. Az expozíciónak 147 fő (113 gondozott, 34 dolgozó) volt kitéve. A járványügyi vizsgálat az élelmiszer eredetet elvetette. A virológiai laboratórium a vizsgált székletmintákban **calicivírus** jelenlétét igazolta. A kórokozó direkt és indirekt kontaktus illetve aerosol révén terjedt.

Egy **budapesti** étteremben március 19-én tartott lakodalom résztvevői közül **18** vendég (15 felnőtt, 3 gyermek) betegedett meg március 20. és 23. között, sokuk már a rendezvény másnapján, hajnalban. Az exponáltak száma 60 fő (48 vendég, 12 fő személyzet). A vezető tünet a hányinger, hányás, hasi fájdalom és a hasmenés volt, a betegek nagy részénél láz vagy hőemelkedés is előfordult. A betegség két-három nap alatt lezajlott, kórházba senki sem került. A megbetegedések kezdete után több mint egy héttel a mikrobiológiai vizsgálatra

küldött 11 székletminta közül kettőben **calicivírust** azonosítottak. Az élelmiszerbiztonsági hatóság a helyszíni ellenőrzés alkalmával vett élelmiszerminták vizsgálatát megkezdte.

A héten 19 **heveny fertőző májgyulladás** jelentettek, melyek közül hatot **HAV**, négyet **HEV** okozott. Területi halmazódás nem volt megfigyelhető.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina járványügyi helyzete változatlanul kedvezőtlen volt: a megbetegedések száma 80%-kal haladta meg az előző év azonos hetében regisztráltat és harmadával a 2010-2014. évek azonos időszakára számított középértéket.** A **varicella** megbetegedések száma közel azonos volt mind az előző év azonos hetében jelentettel, mind az öt éves medián értékével. A **védőoltással megelőzhető fertőző betegségek** közül egy két éves gyermek és egy 33 éves férfi **parotitis epidemica** gyanús megbetegedését jelentették. A mikrobiológiai vizsgálatok a diagnózis megerősítése vagy elvetése céljából még folyamatban vannak.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül **hat gennyes meningitis** került a nyilvántartásba. Közülük kettő **pneumococcus-meningitis** volt, két eset pedig önálló néven nem jelentendő, így **meningitis purulenta k.m.n.** diagnózissal maradt a nyilvántartásban (az egyik beteg esetében már ismert a kórokozó: **Streptococcus agalactiae**).

Emellett két **invazív meningococcus-betegség** előfordulását regisztrálták a héten, mindkettőt Jász-Nagykun-Szolnok megyében: Erről a területről eredetileg három, március 18-21. között kezdődött **invazív meningococcus-betegség** gyanújáról érkezett gyorsjelentés. A 7, illetve 9 hónapos csecsemők valamint a hároméves gyermek megbetegedése között a járványügyi vizsgálat epidemiológiai kapcsolatot nem tárt fel. A kilenchnapos beteg esetében az OEK-ben elvégzett molekuláris vizsgálat **B szerocsoportú N.meningitidis** kóroki szerepét igazolta. A héthónapos beteg esetében kórokozót nem sikerült kimutatni, de a klinikai kép invazív meningococcus-betegségnek felelt meg, és az eset ezzel a diagnózissal maradt a nyilvántartásban. A hároméves gyermek esetében a vizsgálatok kizárták a **N.meningitidis** kóroki szerepét, a klinikus a diagnózist meningitis serosa-ra módosította. (Mindhárom beteg megkapta a korának megfelelő pneumococcus elleni védőoltásokat.)

A **két meningitis serosa** megbetegedés etiológiája még nem ismert (egyikük a fent említett Jász-Nagykun-Szolnok megyei beteg). A két **encephalitis infectiosa** egyikének háttérében **humán herpesvírus 6** fertőzést igazoltak.

A héten két **vírusos haemorrhagiás lázról** érkezett bejelentés, ezzel az év eleje óta regisztrált esetek száma 11-re emelkedett. A klinikai gyanú szerint **dengue-lázban** szenvedő betegek utazási anamnézise még nem ismert, de a virológiai vizsgálat már mindkettő esetében megerősítette a klinikai diagnózist.

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notifiable communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

12/2016. sz. heti jelentés (weekly report)

2016.03.21-27.

Betegség Disease	12. hét (week)			1 - 12. hét (week)		
	2016.03.21 - 2016.03.27.	2015.03.16 - 2015.03.22.	Medián 2010-2014	2016.	2015.	Medián 2010-2014
Paratyphus	-	-	-	1	-	-
Anthrax	-	-	-	1	-	-
Botulizmus	1	1	-	1	7	-
Campylobacteriosis	190	128	103	1874	1602	1229
Salmonellosis	70	72	44	784	788	755
Shigellosis	-	-	-	2	3	7
Pathogen E. coli által okozott megbet.	2	1	●	35	29	●
Yersiniosis	2	2	1	31	9	25
Rotavírus-gastroenteritis	131	307	●	1251	1836	●
Cryptosporidiosis	-	-	-	4	6	5
Giardiasis	4	2	2	38	18	20
<i>Hepatitis infectiosa</i>	19	38	9	198	510	97
Hepatitis A	6	24	3	82	341	29
Hepatitis B (heveny)	-	5	1	11	19	19
Hepatitis C (heveny)	2	1	-	23	16	11
Hepatitis E	4	4	1	55	30	16
Hepatitis inf. k.m.n.	7	4	1	27	104	22
Pertussis	-	4	-	1	6	2
Scarlatina	125	70	94	1401	702	818
Morbilli	-	-	-	-	-	2
Rubeola	-	1	-	2	3	2
Parotitis epidemica	2	-	-	7	6	12
Varicella	1 391	1 351	1 380	13 666	12 702	12 691
Legionellosis	2	2	-	14	12	9
Meningitis purulenta	6	12	4	73	93	76
Meningitis serosa	2	2	1	24	19	16
Encephalitis infectiosa	2	1	1	18	17	18
Lyme-kór	2	12	4	113	100	78
Listeriosis	-	4	-	6	16	3
Leptospirosis	1	-	-	1	4	2
Ornithosis	-	-	-	14	10	4
Q-láz	2	2	-	12	14	14
Tularemia	-	3	-	3	34	7
Tetanus	-	-	-	-	-	1
Hantavírus-nephropathia	-	1	●	-	2	●
Vírusos haemorrh. láz*	2	1	●	11	3	●
Malária*	-	-	-	3	1	1

(+)
(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(●) Nincs adat - No data available

A statisztika készítés ideje: 2016.03.29.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

MINISTRY OF HUMAN CAPACITIES

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
 Cases of notifiable communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

12/2016. sz. heti jelentés (weekly report)

2016.03.21-27.

Territory (Territory)	Campylo- bacteriosis	Salmonel- losis	Rotavirus- gastroenteritis	Hepatitis infectiosa	Hepatitis A	Scarlatina	Varicella	Meningitis purulenta	Meningitis serosa	Enceph. infectiosa	Lyme-kór
Budapest	36	15	18	6	2	41	184	-	-	-	-
Baranya	5	8	3	-	-	2	124	-	-	-	1
Bács-Kiskun	7	3	3	1	1	2	87	-	-	1	1
Békés	6	2	5	-	-	-	21	-	-	-	-
Borsod-A.-Z.	11	3	27	3	-	2	119	2	-	-	-
Csongrád	21	2	2	-	-	2	41	-	-	-	-
Fejér	9	3	7	1	-	2	38	-	-	-	-
Győr-M.-S.	12	7	6	-	-	15	88	-	-	-	-
Hajdú-Bihar	13	2	7	-	-	-	94	-	-	-	-
Heves	8	1	2	-	-	1	16	-	-	-	-
Jász-N.-Sz.	3	-	4	1	1	3	40	2	2	-	-
Komárom-E.	11	9	14	1	-	1	38	-	-	-	-
Nógrád	4	-	2	-	-	-	15	-	-	-	-
Pest	12	4	10	2	1	15	174	-	-	-	-
Somogy	1	1	3	-	-	-	31	-	-	-	-
Szabolcs-Sz.-B.	8	3	3	1	-	-	100	1	-	-	-
Tolna	2	1	4	-	-	-	29	-	-	-	-
Vas	3	-	8	-	-	6	31	-	-	1	-
Veszprém	16	3	2	-	-	25	63	-	-	-	-
Zala	2	3	1	3	1	8	58	1	-	-	-
Összesen (Total)	190	70	131	19	6	125	1 391	6	2	2	2
Előző hét (Previous week)	114	37	81	9	-	91	939	3	2	-	1

(+*) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

A statisztika készítés ideje: 2016.03.29.

Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a **Centers for Disease Control and Prevention**-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;

www.antsz.hu/oek

az **ÁNTSZ** dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

Elektronikus Epinfo-hírlevélre történő feliratkozás: epiujzag@oek.antsz.hu

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1437 Budapest, Pf. 777.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujzag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma: oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:

Dr. Szentés Tamás

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: Dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: Dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: Dr. Kurcz Andrea

Technikai szerkesztő:

Báder Mariann

ÁNTSZ OTH Nyomda

Nyomdavezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)